

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КУЛЬТУРИ І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ**

ДЕМОНСТРАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

(Анотація до творчого проєкту
«СТВОРЕННЯ ОБРАЗІВ У ВІРШІ «ЛІЛЕЯ» ДИПЛОМНОЇ ВИСТАВИ «СОН
ШЕВЧЕНКА»: ВІД АНАЛІЗУ ДО СЦЕНІЧНОГО ВТІЛЕННЯ»)

Братішко Ангеліна Олексіївна

здобувач першого бакалаврського рівня
вищої освіти

спеціальність - 026 Сценічне мистецтво

ОП «Акторська майстерність та
продюсування»

Керівник творчого проєкту – народний

артист України,

професор Сомов Лев Миколайович

Посилання на відеофіксацію творчого проєкту:

<https://www.youtube.com/watch?v=AOQgmiVxnfY>

Київ 2025

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Аналіз художнього образу Лілеї у поезії Тараса Шевченка	5
Розділ 2. Робота над роллю Лілеї у виставі «Сон Шевченка»	8
Розділ 3. Вистава «Сон Шевченка» як приклад синтезу мистецтв	12
Висновки	15
Список використаних джерел	17
Додатки	18

Вступ

Творчість Тараса Григоровича Шевченка посідає виняткове місце в українській літературі та культурі. Його поетичні твори відображають глибокі національні та соціальні переживання, розкривають багатий світ художніх образів, серед яких особливе місце займає образ жінки. Однією з вразливих та символічно насажених постатей у його поезії є Лілея – героїня однойменного твору, яка уособлює біль, страждання та водночас моральну чистоту. Образ Лілеї став джерелом натхнення для багатьох інтерпретацій, в тому числі театральних, де постає потреба глибокого психологічного та емоційного осмислення її ролі.

Актуальність теми. Аналіз художнього образу Лілеї у поезії Тараса Шевченка є важливим для глибшого розуміння його поетики та суспільно-культурного контексту епохи. Крім того, сценічне втілення образу Лілеї у виставі «Сон Шевченка» демонструє можливість поєднання різних мистецьких форм (літератури, театру, музики, сценографії) для глибшого розкриття теми. Такий синтез мистецтв актуалізує необхідність осмислення тексту та акторської гри, режисерського задуму та художнього оформлення, що разом створюють цілісну естетичну картину.

Мета дослідження: провести аналіз художнього образу Лілеї в поезії Тараса Шевченка та дослідити особливості його втілення у виставі «Сон Шевченка».

Завдання дослідження:

- розкрити зміст та символіку образу Лілеї у поетичному творі;
- описати процес роботи над роллю Лілеї в театральній постановці;
- проаналізувати виставу «Сон Шевченка» як приклад синтезу мистецтв.

Об’єктом дослідження є вистава «Сон Шевченка» за мотивами поезії Тараса Шевченка.

Предметом дослідження є художній образ Лілеї та його сценічна інтерпретація.

Методи дослідження:

- аналіз художнього тексту для інтерпретації образу Лілеї;
- спостереження та самоаналіз акторського досвіду в процесі роботи над

роллю; порівняльний метод для виявлення відмінностей між літературним образом і його сценічним втіленням;

- мистецтвознавчий аналіз для вивчення синтезу мистецтв у виставі.

Розділ 1. Аналіз художнього образу Лілеї у поезії Тараса Шевченка

Баладу «Лілея» [1] (Додаток А) Тараса Шевченка вирізняє характерний для поета поетичний стиль, що поєднує в собі народність, символізм і глибоку емоційність. Мова твору проста і водночас багатозначна, що дозволяє донести до читача як зовнішній сюжет, так і глибокий внутрішній зміст. Використання народної інтонації, традиційної лексики та засобів фольклорної поезики робить баладу зрозумілою й близькою широкому колу читачів.

Шевченко майстерно вплітає в текст ритмічні повтори, алітерації, асонанси, які підсилюють музичність поезії. Звернення до образу Лілеї як до живої істоти, яка говорить і відчуває, перетворює її на символічну фігуру, здатну виразити глибокі філософські і соціальні теми. Ця поетична стратегія дозволяє автору вести діалог з читачем, викликати співпереживання і змусити задуматися над долею жінки, над несправедливістю і жорстокістю світу.

Особливістю стилю також є контрастність – різкі переходи від болю до ніжності, від суму до надії, що відображають складність людських переживань та суперечливість життя. Також помітне поєднання реалістичних деталей з алегорією, що створює особливий художній світ, де реальність і символіка переплітаються.

Композиція балади «Лілея» має циклічний характер і побудована на діалозі між образами – Лілеєю та цвітом королевим, що є символічним братом. Цей діалог виступає своєрідною ниткою, яка поєднує різні частини твору, надаючи йому цілісності. Сюжетна лінія поступово розгортається, розкриваючи трагедію Лілеї через спогади та почуття [2].

Символіка в творі багатогранна: сама Лілея – це символ чистоти, краси і водночас трагічної долі жінки, яка потерпає від жорстокості суспільства. Її поява як квітки, що пережила смерть та воскресла, має алюзії до християнської символіки воскресіння та спасіння. Цвіт королевий, що схиляє свою голову до Лілеї, уособлює любов, співчуття та непорозуміння суспільства, яке не завжди може зрозуміти долю «іншого».

Мотиви смерті, відродження, жіночої долі та соціальної несправедливості

переплітаються, створюючи глибокий пласт значень. Переходи від теми дитинства до трагедії дорослого життя, від смерті до весняного цвітіння підкреслюють ідею циклічності і надії на відновлення.

Алюзії на українську історію, соціальну дійсність, християнську традицію збільшують значущість твору, роблячи його актуальним і сьогодні.

Образ Лілеї в баладі є багатоплановим символом жіночої долі. Вона – це героїня, втілення страждання і водночас незламної сили. Її життя від дитинства до трагедії – це історія кожної жінки, яка зіштовхується з нерозумінням, зрадою, насильством і соціальним гнітом.

Трагізм Лілеї проявляється у відчутті беззахисності й самотності, але водночас вона не втрачає гідності і краси. Вона «цвіте» після смерті, стає символом надії і оновлення. Така метафора нагадує, що жіноча краса і душа є безсмертними, попри всі життєві негаразди.

Її доля тісно пов'язана із соціальним контекстом – зло, яке спричинили пани, байдужість і навіть зневага з боку оточення. Лілея виявляється жертвою історичних та особистих драм, але її образ залишається світлим і сильним, що надає твору особливої емоційної сили [3].

Вона є уособленням жіночності в усій її складності: краса поєднується з болем, ніжність з мужністю, смерть з воскресінням. Завдяки цьому Лілея стає архетипом, що резонує з багатьма поколіннями.

Емоційна атмосфера балади «Лілея» є сумішшю смутку, жалю і надії. Автор створює в тексті живий внутрішній світ героїні, що переживає біль втрат, розпач, але не втрачає віри. Ця атмосфера глибоко зворушує і спонукає читача до співпереживання.

Серед засобів виразності, що сприяють створенню цієї атмосфери, варто відзначити: використання риторичних питань, які звучать як звернення до читача і всього світу («За що мене, як росла я, люди не любили?»)). Вони підкреслюють несправедливість і водночас наголошують на глибині душевних переживань.

Поетичні повтори «Мій братику», «Цвітом білим, як сніг білим» додають мелодійності та емоційної насиченості, створюючи ритмічний пульс, що нагадує плач

або молитву. Образи сліз, роси, білої квітки посилюють візуальні і тактильні відчуття.

Також важливою є роль діалогу між Лілеєю і цвітом королевим – цей прийом дозволяє виразити внутрішні суперечності героїні, її самотність і прагнення бути зрозумілою. Емоційний контраст між минулим і теперішнім, стражданням і воскресінням формує динаміку почуттів і підтримує увагу читача.

Шевченко створює образ, наповнений психологічною глибиною та символічною багатозначністю, що дозволяє «Лілеї» залишатися актуальною та хвилюючою для багатьох поколінь.

Розділ 2. Робота над роллю Лілеї у виставі «Сон Шевченка»

Вистава «Сон Шевченка» є художнім переосмисленням творчості великого поета, де поезія Тараса Шевченка стає основою для театрального дійства, що поєднує в собі драматизм, символізм і глибокий філософський зміст. Образ Лілеї, запозичений із однойменної балади, виступає центральним елементом вистави, що уособлює як історичну долю України, так і особисту трагедію. Сценаристи та режисери взяли за основу оригінальний текст Шевченка, однак творили новий театральний наратив, де поетичні образи трансформувалися у живі характери, а лірична символіка – у динамічні сценічні ситуації. Концепція вистави передбачає поєднання ліричного та драматичного, де Лілея стає не просто героїнею поезії, а наскрізним символом, що розкриває теми страждання, надії та відродження.

Образ Лілеї у виставі набуває символічної ваги, що виходить далеко за межі її літературного походження. Вона стає метафорою жіночої долі, невинної жертви соціальних несправедливостей, а також символом відродження та чистоти духу. Лілея представляє собою одночасно та трагедію особистості, і страждання народу, що страждає від утисків і приниження. Через її образ передається ідея, що навіть після болю та втрат можливо зберегти красу, чистоту та гідність. Вистава підкреслює наскрізний мотив відродження: після страждань Лілея цвіте знову – так само як і народ, який не здається та шукає світло навіть у темряві.

У роботі над роллю Лілеї має значення співпраця з режисером. Важливо відтворити зовнішні дії та слова, проникнути у внутрішній світ героїні. Пошук внутрішнього монологу – одна з ключових задач актора, що дозволяє розкрити справжні мотиви та почуття Лілеї. Режисер допомагає осмислити характер героїні, її переживання, роздвоєння між болем і надією, трагедією та красою. Через імпровізації, розмови та режисерські вправи акторка знаходить власну інтонацію та психологічний портрет Лілеї, що робить її образ живим і багатограним на сцені.

Вистава використовує слово та пластичні, вокальні елементи для вираження почуттів Лілеї. Хореографія підкреслює емоційний стан героїні – її біль, сум та силу духу. Плавні або різкі рухи, пози та жести стають мовою тіла, що передає символічні

сенси, наприклад, зв'язок з природою, духовне очищення чи пригнічення. Вокальні партії допомагають емоційно наповнити сцену, створити музичний фон, який доповнює поетичну мову тексту. Пісні, інтоновані промови або навіть мовчання з відповідним музичним супроводом формують цілісну виразну атмосферу.

Акторка, виконуючи роль Лілеї, мусить передати складний емоційний спектр – від гіркої болю й жалю за втраченим дитинством та матір'ю до стійкості та надії на відродження. Символізм Лілеї як квітки, що пережила смерть і відродилася навесні, утілюється у сценічних образах: білий одяг, світло, рухи, що нагадують коливання квітки на вітрі. Відчуття трагізму переплітається з красою, що створює у глядача глибоке співпереживання. Особлива увага приділяється міміці та інтонаціям, що допомагають передати внутрішній світ героїні, її розмови з братом-квіткою, сумніви та молитви.

Лілея у виставі не існує ізольовано – її взаємодія з іншими персонажами, насамперед з образом брата-квітки (королевого цвіту), розкриває ідеї єдності, підтримки та протистояння. Через діалоги, дотики, рухи відбувається зміна настрою сцени, переходи від суму до надії, від зневіри до віри. Ця взаємодія підкреслює особисту драму Лілеї та ширший соціальний контекст – боротьбу за право на гідне життя та визнання. Зміни в поведінці героїв впливають на сюжетний розвиток, наповнюють виставу динамікою.

Роль Лілеї – складна як емоційно, так і фізично. Акторка стикається з викликами глибокого психологічного занурення в трагедію героя, що часто пов'язане з великим емоційним напруженням. Пошук балансу між поетичною символікою та людською достовірністю вимагає від виконавиці максимальної концентрації. Важко передати внутрішній монолог, не втрачаючи природності, а також зберегти фізичну витривалість для сцен з хореографічними та вокальними елементами. Проте саме подолання цих труднощів робить роль особливо цінною та виразною.

Костюм Лілеї у виставі «Сон Шевченка» виконує важливу символічну функцію. Білий колір символізує чистоту, невинність та жертву, а також весняне відродження. Легкі, майже прозорі тканини дозволяють рухатися легко, підкреслюючи пластичність та крихкість образу. Грим підсилює візуальні акценти – блідість

обличчя, ніжність та водночас сум надають обличчю вираз глибокої душевної трагедії. Пластика тіла – це мова жестів і рухів, які несуть емоційний та символічний зміст, допомагають глядачам зрозуміти невимовне. Все це формує цілісний, запам'ятовуваний образ Лілеї, що залишається у пам'яті після закінчення вистави.

Працюючи над роллю, я прагнула передати зовнішню тендітність Лілеї та наповнити її образ внутрішньою силою, відчуттям особистої гідності й емоційної напруги.

Підготовка до втілення образу Лілеї стала для мене глибоким особистісним і творчим процесом. Щоб глибше зрозуміти цей образ, я насамперед перечитала кілька поезій Шевченка, серед яких особливу увагу приділила баладі «Лілея», адже саме вона є джерелом сценічного образу. Я аналізувала її символізм, ритміку, емоційні акценти. Паралельно читала також інші твори, де постають жіночі образи: «Катерина» [4], «Марія» [5], «Тополя» [6].

Особливе значення мала для мене книга Оксани Забужко «Шевченків міф України» [7], яка допомогла мені краще зрозуміти культурний та ментальний контекст шевченкової поезії та ролі жіночого образу в його творчості. Також я звернулася до праць Івана Дзюби [8], де аналізується соціальний підтекст поезій Шевченка. Ці джерела дали змогу побачити в Лілеї поетичну героїню та репрезентантку історичних травм, які проходить крізь себе цілий народ.

Щоб глибше зануритись у внутрішній стан героїні, я також переглядала художні фільми, де розкривається образ жінки в умовах соціального гноблення та внутрішньої боротьби:

- «Молитва за гетьмана Мазепу» [9] – як приклад поєднання історії, символізму й сучасної інтерпретації;
- «Поводир» [10] (реж. Олесь Санін) – для осмислення національної трагедії й ролі мистецтва в ній.

Робота над роллю Лілеї вимагала особливої уваги до пластики руху, адже цей образ живе через слово, жести, міміку та мовчання. Ми працювали з хореографом над танцювальними етюдами, що втілювали внутрішній стан Лілеї – її страх, сором, духовну чистоту. Були використані елементи повільного драматичного танцю та

контемпорарі [11], аби через тіло передати біль без слів.

Також я приділяла певний час роботі з голосом. Для декламування рядків поезії потрібно було знайти такий тембр, який передавав би водночас крихкість та глибину. Ми з педагогом з акторської майстерності працювали над інтонацією, паузами, диханням, щоб мої репліки звучали як частина поетичного потоку, а не як «гра в Шевченка».

На репетиціях я навчалася чути партнера, реагувати на зміну емоційного фону в сцені. У виставі були моменти, де Лілея взаємодіяла з постаттю Шевченка – її погляди, мовчання, легкий доторк – усе це стало сценічною мовою, що передавала більше, ніж слова.

Однією з найважливіших сцен була сцена внутрішнього зламу – момент, коли Лілея усвідомлює власну приреченість. У цій сцені я повинна була залишитися на сцені практично мовчки, використовуючи тільки тіло та очі, щоб передати внутрішню боротьбу й смирення. Цей фрагмент ми програвали багато разів, добираючи найменші рухи – поворот голови, нахил плечей, позицію рук.

Щоб правдиво відчувати біль Лілеї, я проводила психологічні етюди – писала щоденник від імені героїні, у якому проживала її історію: від втрати родини до моменту прощення. Це допомогло мені сформувати емоційну пам'ять ролі – особливу внутрішню лінію, що була зі мною в кожній сцені.

Під час репетицій я навчилася «входити» в образ через особливі ритуали налаштування: прослуховувала саундтрек вистави, розмовляла внутрішньо з героїнею, уявляла себе в історичному контексті.

Розділ 3. Вистава «Сон Шевченка» як приклад синтезу мистецтв

Вистава «Сон Шевченка» є унікальним прикладом синтезу мистецтв, де поезія великого Кобзаря стає літературною основою та живою тканиною сценічного дійства. Поетичний текст, насамперед образ Лілеї, наповнений символізмом і глибинними емоціями, виконує роль літературного кістяка вистави.

Однак саме музика та танець допомагають розкрити той багат шаровий зміст, що прихований за словами. Музика в постановці виконує функцію емоційного коментаря – вона підсилює драматизм і створює певний настрій, що коливається від трагічної задумливості до ліричної ніжності. Композиції, написані у національному стилі, нерідко базуються на фольклорних мелодіях, що підкреслюють автентичність та надають виставі глибокого етнічного забарвлення.

Танець, у свою чергу, стає втіленням внутрішнього світу героїв і їх емоційних переживань. Через пластичні рухи актори не просто передають історію, а створюють образи, які мають багатозначний символічний зміст. Хореографія вистави враховує традиційні елементи українського танцю та сучасні танцювальні техніки, що дозволяє максимально візуалізувати трагедію Лілеї та її духовне відродження.

Отож, поетичний текст, музика та танець у виставі органічно зливаються у єдине цілісне мистецьке явище, де кожен елемент посилює інший, допомагаючи глядачу глибше зануритися у сюжет і відчувати всю палітру почуттів персонажів.

Створення особливої атмосфери у виставі «Сон Шевченка» – це результат роботи комплексного художнього підходу, де світло, звук, декорації та костюми стають не просто елементами оформлення, а важливими компонентами художньої мови.

Світлове оформлення має велике значення у формуванні настрою вистави. Використання приглушених тонів у сценах з трагічним змістом і яскравих, насичених кольорів у сценах відродження Лілеї допомагає підкреслити контраст між смертю і воскресінням, сумом і надією. Промені світла фокусуються на ключових моментах, акцентуючи увагу на внутрішніх переживаннях героїв.

Звуковий супровід, крім музики, включає й звукові ефекти – шум вітру, шелест листя, віддалене дзвінке цвірінкання птахів. Вони занурюють глядача у природне середовище, у якому розгортається дія, додають сценкам живості та правдоподібності.

Декорації виконані у стилі мінімалізму, що дозволяє гнучко змінювати простір і не відволікати увагу від основних подій. Пейзажі, зображені через стилізовані елементи та світлові проєкції, створюють відчуття одночасності реального – символічного світу.

Костюми героїв, передусім Лілеї, відображають епоху та стан душі персонажів. Білий колір Лілеї символізує чистоту та невинність, а по мірі розвитку сюжету костюм стає все більш насиченим, відображаючи трансформацію її образу.

Загальна художня атмосфера вистави поєднує в собі елементи реалістичності й містики, що створює особливий театральний світ, у якому поезія Шевченка оживає і набуває нових значень.

Роль Лілеї є ключовою для вистави «Сон Шевченка», адже саме через неї втілюються головні теми твору: трагедія народу, несправедливість, відродження та надія. В емоційному сприйнятті глядача образ Лілеї виступає як символ страждання і краси, зламаної долі і водночас внутрішньої сили.

Глядачі часто відзначають, що втілення Лілеї на сцені викликає глибокий співпережиток. Через виразні мімічні та жестові засоби актриса передає біль втрати, несправедливості та одночасно жагу до життя. Особливо сильне враження справляє момент, коли Лілея звертається до брата – її плач і розповідь про минуле наповнені болем і щирістю, що легко зчитується аудиторією.

Емоційна щирість акторської гри допомагає глядачам поринути у внутрішній світ героїні, відчувати її біль і водночас надію на краще. Це сприяє глибшому осмисленню соціальних і моральних проблем, піднятих у виставі.

Після вистави «Сон Шевченка» як актори, так і глядачі часто діляться своїми враженнями та рефлексіями, що підкреслює глибокий вплив постановки.

Для акторів, передусім тих, хто виконував роль Лілеї, робота над виставою стала професійним викликом та духовним досвідом. Вони відзначають, що глибоке занурення у поетичний текст і символіку образу допомогло розкрити нові сторони

власної творчості та побачити класичну поезію у новому світлі.

Виклики, з якими зіткнулися актори – це пошук внутрішнього монологу, трансляція складних емоцій через мову тіла, вокальні та хореографічні елементи. Водночас результат – це вистава, що викликає потужний резонанс у глядача, залишаючи його з роздумами про історію, національну пам'ять та цінності.

Для глядачів вистава стала театральним дійством і справжнім переживанням, що збагачує їх духовно та культурно. Вони відзначають, що синтез мистецтв, втілений у постановці, допомагає краще зрозуміти глибину та багатство поезії Шевченка, відчуті її актуальність для сучасного світу.

Висновки

Аналіз художнього образу Лілеї у баладі Тараса Шевченка засвідчує багатоплановість та глибину цього символічного персонажа, який втілює жіночу долю, поєднуючи в собі красу, страждання, мужність та надію. Лілея – це літературний образ, своєрідний архетип, що відображає соціальні та історичні реалії, національні трагедії та вічні філософські теми життя та смерті, відродження та прощення. Поетична мова Шевченка, насичена фольклорними мотивами та символами, надає баладі глибокої емоційної та смислової насиченості, що робить її актуальною і сьогодні.

Сценічне втілення образу Лілеї у виставі «Сон Шевченка» розкриває нові грані цього персонажа, поєднуючи літературну символіку з живим театральним переживанням. Робота над роллю сприяє не лише творчому зростанню акторки, але й поглибленому розумінню значення поезії Шевченка у контексті сучасного театального мистецтва. Через пластичні та вокальні засоби, а також внутрішній монолог, образ Лілеї набуває ще більшої життєвості, передаючи широкий спектр почуттів – від болю та розпачу до надії та духовного оновлення. Робота над образом Лілеї стала для мене акторським завданням та глибоким досвідом особистісного й творчого зростання. Через призму цього образу я заново відкрила для себе поезію Тараса Шевченка, її багатогранність, символізм і вражаючу емоційну силу. Мені вдалося поєднати художнє осмислення тексту з пластичним та вокальним втіленням, створивши цілісний сценічний образ, що промовляє не лише через слово, а й через тишу, жест, погляд, дихання. Опрацьовуючи літературні джерела, аналітичні праці та художні фільми, я не просто готувалася до ролі – я шукала відповіді на питання про жіночу долю, гідність, біль та здатність до прощення. Завдяки щоденниковим практикам та тілесній роботі я змогла пережити драму Лілеї як свою власну. Це дозволило мені наповнити образ глибиною, унікальністю, внутрішнім напруженням. Цей процес навчив мене акторської чесності: не грати емоцію, а проживати її; не копіювати історію героїні, а зрощувати її з власним досвідом. Лілея для мене стала не лише поетичною постаттю, а дзеркалом жіночої сили, яка, попри крихкість, здатна

нести в собі цілий пласт національної пам'яті, болю і світла. Завдяки цій ролі я ще глибше зрозуміла, що театр – це мистецтво перевтілення та спосіб доторкнутися до людської сутності, до серцевини трагедій і перемог, які ми, актори, маємо честь оживляти на сцені.

Поезія Шевченка, а саме баладна «Лілея», продовжує надихати театральних митців на створення глибоких, символічно багатих і емоційно сильних сценічних образів, що актуалізують традиційні теми та торкаються сердець сучасних глядачів. Образ Лілеї як символ жіночності, страждання та воскресіння залишається надзвичайно значущим для української культури й мистецтва, підкреслюючи незмінність гуманістичних цінностей у різні історичні епохи.

Список використаних джерел

1. Аналіз "Сон" (У всякого своя доля) Тарас Шевченко. Dovidka.biz.ua. URL: <https://dovidka.biz.ua/son-shevchenko-analiz/> (дата звернення: 26.05.2025).
2. Аналіз (паспорт) балади «Лілея» Т. Шевченка. URL: <https://lektorium.in.ua/analiz-pasport-baladi-lileya-t-shevchenka/> (дата звернення: 24.05.2025).
3. Вірш Шевченко, Лілея. Сватове - суспільно-інформаційний портал міста. URL: https://svatovo.ws/shevchenko_verses_lileya.html (дата звернення: 26.05.2025).
4. Шевченко Т. Катерина. Зібрання творів. Т. 1: Поезія 1837-1847. 2003. С. 92-109. URL: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev112.htm> (дата звернення: 28.05.2025).
5. Шевченко Т. Марія. Зібрання творів. Т. 1: Поезія 1837-1847. 2003. С. 113-118. URL: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev2130.htm> (дата звернення: 28.05.2025).
6. Шевченко Т. Тополя. Зібрання творів. Т. 1: Поезія 1837-1847. 2003. С. 311-328. URL: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev112.htm> (дата звернення: 28.05.2025).
7. Забужко О.С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. 4-те вид. Київ: Факт, 2009. 146 с.
8. Дзюба І. Книга Тарас Шевченко. Життя і творчість. 2008. 720 с.
9. Молитва за гетьмана Мазепу. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Молитва_за_гетьмана_Мазепу (дата звернення: 28.05.2025).
10. Поводир (фільм, 2013). Вікіпедія. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Поводир_\(фільм,_2013\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Поводир_(фільм,_2013)) (дата звернення: 28.05.2025).
11. Контемп - що це таке?. One Life. URL: <https://one-life.lviv.ua/blog/stili/kontemp-cho-to-eto-takoe> (дата звернення: 28.05.2025).

Додатки

Додаток А

Вірш «Лілея»

— За що мене, як росла я,
Люди не любили?
За що мене, як виросла,
Молодую вбили?
За що вони тепер мене
В палатах вітають,
Царівною називають,
Очей не спускають
З мого цвіту! Дивуються,
Не знають, де діти!
Скажи мені, мій братіку,
Королевий цвіте!
— Я не знаю, моя сестро. —
І цвіт королевий
Схилив свою головоньку
Червоно-рожеву
До білого пониклого
Личенька Лілеї.
І заплакала Лілея
Росою-сльозою...
Заплакала і сказала:
— Брате мій! З тобою
Ми давно вже кохаємось,
А я й не сказала,
Як була я людиною,
Як я мордувалась...
Моя мати... Чого вона,
Вона все журилась,
І на мене, на дитину,

Дивилась, дивилась,
І плакала. Я не знаю,
Мій брате єдиний!
Хто їй лихо заподіяв?
Я була дитина,
Я гралася, забавлялась,
А вона все в'яла
Та нашого злого пана
Кляла-проклинала.
Відкрити аудіокнигу на YouTube
Та й умерла. А мене пан
Взяв догодувати.
Я виросла, викохалась
У білих палатах.
Я не знала, що байстря я,
Що його дитина.
Пан поїхав десь далеко,
А мене покинув.
І прокляли його люди,
Будинок спалили...
А мене не знаю за що,
Убити — не вбили,
Тільки мої довгі коси
Остригли, накрили
Острижену ганчіркою.
Та ще й реготались.
Жиди навіть нечистії
На мене плювали.
Отаке-то, мій братіку,
Було мені в світі.
Молодого, короткого
Не дали дожити
Люди віку. Я умерла
Зимою під тином,
А весною процвіла я

Цвітом при долині,
Цвітом білим, як сніг білим!
Аж гай звеселила.
Зимою люди... боже мій!
В хату не пустили.
А весною, мов на диво,
На мене дивились.
А дівчата завітчались
І почали звати
Лілеєю-снігоцвітом;
І я процвітати
Стала в гаї, і в теплиці,
І в білих палатах.
Скажи ж мені, мій братіку,
Королевий цвіте:
Нащо мене бог поставив
Цвітом на сім світі?
Щоб людей я веселила,
Тих самих, що вбили
Мене й матір?... Милосердий,
Святий боже, милий! —
І заплакала Лілея.
А цвіт королевий
Схилив свою головоньку
Червоно-рожеву
На білеє пониклеє
Личенько Лілеї.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ
І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ

Програма атестаційного екзамену

(демонстрації творчого проєкту) студентів групи БАМП-1-21

18 червня, 12.00 год.

Л. Герш

СОН ШЕВЧЕНКА

Керівник творчого проєкту – н.а. України, професор кафедри сценічного мистецтва і
культури

Л.М.СОМОВ

режисер – Алла Бінеєва

Київ 2025 рік

(вул. Мала Шияновська 2, корп.9, мистецький простір «Ковчег»)

Дійові особи:

Шевченко - Олександр Старченко

Титарівна - Феодосія Бжеленко

Наймичка - Лілія Ниципорович

Чума - Парасковія Жилінська

Утоплена - Андріана Круцюк

Тополя – Анна Мельник

Лілея – Братішко Ангеліна

Викладачі майстерні:

Викладач зі сценічної мови – Алла Бінецьва

Викладач з вокалу – Ірина Білоус

Викладач зі сценічного руху – Назар Майборода